

La televisió americana i el dilema digital

(Conferència extraordinària a Barcelona)

Les Brown

L'era digital de la televisió americana es va obrir oficialment fa pocs dies, l'1 de novembre, quan 42 emissores de televisió situades a diverses parts del país van començar a transmetre des dels nous canals terrestres. Feia molt poc que els nous televisors digitals es trobaven a les botigues, i a més a uns preus altíssims, de manera que el públic que ha vist aquestes primeres transmissions -totes en televisió d'alta definició- segurament ha estat menys nombrós que les persones que omplen aquesta sala.

Però es tracta d'una situació com la de l'ou i la gallina. Ja l'hem vista altres vegades amb tecnologies noves, inclosa la mateixa televisió. D'aquí a un any la majoria d'emissores del país estaran transmetent per les noves freqüències digitals i alhora amb el sistema analògic habitual.

Segons les investigacions d'algunes de les principals empreses consultores, d'aquí a uns 20 anys, més o menys el 90% de les cases dels Estats Units tindran televisor digital. Si és així, la televisió digital s'haurà endarrerit almenys una dotzena d'anys respecte del que s'havia proposat el president Clinton: segons el seu programa, la transformació completa al sistema digital -amb la fi de la transmissió analògica- s'hauria d'haver assolit l'any 2006.

Per què el president dels Estats Units s'implica en aquest assumpte fins al punt de posar uns terminis absurds? És poc habitual que el nostre govern s'inmiscueixi d'aquesta manera en qüestions comercials. Des dels anys 80, l'època Reagan, la manera d'actuar americana ha consistit a deixar que els mitjans nous competissin en el mercat amb els antics, sense mediació del govern. El paper del govern consisteix a establir un camp de joc anivellat per a les empreses que hi prenen part, de manera que la competència entre elles sigui justa. En la societat consumista en què ens hem convertit, el mercat es considera el factor més representatiu de la democràcia, i la teoria és que quan existeix prou competència no hi ha necessitat de la intervenció del govern.

Però el motiu de l'involucrament de Clinton és que la transformació a digital ja d'entrada va ser una idea que va tenir el govern fa deu anys, durant l'administració Bush.

La qüestió va començar quan alguns funcionaris del govern es van adonar amb preocupació que el sistema japonès de TV analògica d'alta definició, MUSE, desenvolupat per NHK, semblava que seria la televisió del futur i podia arribar a ser adoptat a nivell mundial. Això donaria a les companyies japoneses el control de totes les importantíssimes patents globals per al material de televisió d'alta definició, des dels transmissors fins als receptors. Els economistes van calcular que el valor d'aquestes patents se situaria en els trilions de dòlars. El nostre govern va reaccionar d'una manera molt poc característica, promocionant la recerca en centres americans i europeus per trobar un sistema d'alta definició que superés el del Japó. La resposta va ser el sistema digital.

Després d'un llarg procés d'avaluació per part de la *Federal Communications Commission*, durant el qual es van eliminar altres sistemes proposats més febles, un grup de laboratoris es van organitzar en una Gran Aliança que havia de combinar els millors elements dels seus respectius sistemes digitals i produir-ne un que finalment va ser aprovat per la comissió. L'estàndard aprovat per la FCC el desembre de 1996 permet l'ús tant d'exploració entrellaçada com de la tècnica d'exploració seqüencial pas que fan servir els fabricants d'ordinadors. També preveu 18 possibilitats d'exploració de vídeo de 480 a 1080 línies.

Mentre es desenvolupava aquesta tecnologia, el govern s'enfrontava al problema d'implementar la conversió a digital de les 1.572 emissores de TV locals. El pla establert per la FCC a començaments dels anys 90 era de concedir a totes les emissores terrestres existents 6 megahertz addicionals de freqüència a la banda UHF -de fet una segona cadena- perquè hi comencessin un servei digital. Segons el pla original, quan tots els consumidors haguessin fet el canvi a televisió digital, el govern es faria càrrec dels canals analògics per a altres usos.

Aquest pla semblava raonable en el moment que es va idear, però això va ser dos anys abans que el govern prengués la decisió de subhastar parcel·les de l'espectre electromagnètic per a la telefonia sense fil. Els resultats de la subhasta van ser una revelació sorprenent. La primera subhasta, que va tenir lloc el 1994, va aportar més d'un bilió de dòlars al tresor públic, i les sis que es van fer posteriorment van reunir 23 bilions de dòlars. De cop havia aparegut una manera relativament ràpida i senzilla de reduir el deute nacional, i l'espectre es va convertir en el bé més valuós del país.

Molt congressistes van trobar indignant que les emissores, que tenen ànim de lucre, rebessin de franc una cosa tan valuosa. Però en el debat posterior l'argument que va prevaler va ser que la conversió a digital de la televisió lliure era d'interès públic i que el govern hauria de permetre que continués endavant sense augmentar els costos de les emissores.

El president Clinton va proposar un pla de compromís: les emissores haurien de pagar per obtenir l'espectre addicional, però no en diners sinó en forma de servei públic. Es

va designar un grup consultiu especial perquè estudiés què era raonable d'exigir com a servei públic -ja fos temps lliure per a candidats polítics, programes educatius per a infants, o alguna altra cosa- i perquè fes les recomanacions al cap d'un any d'haver estat convocats, cosa que serà aquesta mateixa setmana.

El President llavors hi va afegir una altra complicació: en el seu afany per elaborar un projecte de llei que el fes arribar a l'any 2002 amb el pressupost federal equilibrat, va proposar d'accelerar la conversió a digital de manera que els canals analògics originals es subhastessin tots en aquell any, encara que les emissores no els cedissin físicament fins al 2006. La idea que un canvi massiu a digital per part dels consumidors pogués ocórrer en un termini tan curt, quan l'adopció majoritària de la televisió en color va trigar 15 anys, va ser rebutjada pel Congrés, amb raó, com a totalment mancada de realisme. El Congrés també era conscient de l'alentiment ocasionat per les mancances d'equipament digital i per la necessitat de moltes cadenes d'augmentar o reconstruir les torres.

Tot i així, la FCC segueix un programa per accelerar la transició. Segons el seu pla, cal que els afiliats a la xarxa de les deu àrees metropolitanes més grans comencin a transmetre en format digital aquest mes, perquè els establiments comercials puguin començar a vendre aparells d'alta definició per Nadal. Abans del novembre que ve, els afiliats a la xarxa de les 30 ciutats més grans han d'haver començat la transmissió digital, i el 2002 totes les emissores comercials han d'estar fent servir l'espai digital que els pertoca. Les emissores no comercials tenen fins al 2003.

Aquest mateix any, el 2003, almenys el 50% de la programació analògica d'una emissora ja ha de ser transmesa digitalment, l'any següent el 75%, i l'abril del 2005 el 100%. La FCC espera haver reconvertit les emissores analògiques el 2006, però sembla molt poc probable que la conversió per part dels consumidors vagi tan de pressa.

El canvi a digital no és altra cosa que la reinvençió de la televisió, i passa en un moment interessant -justament ara que les xarxes no obtenen guanys a causa de la competició d'uns 50 canals de cable. El canvi a digital podria convertir-se en la salvació de les xarxes, perquè els dona diverses opcions: poden fer ús de la plena capacitat del canal per obtenir emissions d'alta fidelitat si el públic mostrés una preferència per a imatge i so molt superiors -comparables als que s'obtenen al cinema-, o bé poden, mitjançant la compressió digital, crear múltiples canals (fins a cinc o sis) en definició estàndard en la nova freqüència. Així, les xarxes podrien oferir serveis múltiples: un canal només de notícies, per exemple, o fins i tot un canal de televisió de pagament.

El món empresarial actual classifica les noves tecnologies en dos tipus, anomenats "push" i "pull". Una *tecnologia pull* és aquella que tota empresa ha d'adoptar per sobreviure, perquè la tenen els seus competidors i augmenta l'eficiència. Els caixers automàtics que hi ha als bancs i caixes són un exemple de tecnologia pull. D'altra banda, una *tecnologia push* és aquella que no respon a una necessitat immediata clara, i

que s'ha d'oferir als consumidors o a les indústries. Una tecnologia push representa una oportunitat per a les companyies que la fabriquen i la distribueixen, però si fracassa pot resultar ruïnosa.

El dilema a què s'enfronten les emissores americanes pel que fa a la televisió d'alta definició és que de moment no se sap si es tracta d'una tecnologia push o pull. Com que encara no s'ha difós entre el públic, no hi ha manera de saber si es pot prescindir de comercialitzar la TV d'alta definició o si, al contrari, serà vital per a la supervivència de les cadenes. Fins que això es pugui aclarir, gairebé totes les emissores esperen explorar diverses combinacions de multicadenes i transmissió d'alta definició. Sigui com sigui, cada xarxa decidirà com actuar, i en general els seus afiliats locals les seguiran.

Però encara hi ha una altra complicació, que és bastant greu: a tres quartes parts de les llars americanes, el que uneix les emissores i el consumidor és el cable. Per tenir èxit amb qualsevol de les dues opcions digitals, les emissores terrestres necessitaran la col·laboració dels sistemes de cable, perquè si aquests es neguen a portar els nous senyals la majoria de cases no els podran rebre de la manera que ha esdevingut la normal. Les emissores hauran de fer ús de l'antiquat sistema de les antenes.

Resulta, però, que la indústria del cable no té cap desig de cooperar i, de fet, té plans propis que no coincideixen amb els de les emissores. Els operadors de cable tenen la intenció de proveir els seus subscriptors amb noves caixes digitals que els permetran d'ampliar els sistemes fins a 175 canals de definició estàndard, ja que creuen que la gent preferirà tenir més programes que no pas una imatge millor. A més, volen neutralitzar la possible competència dels sistemes DBS que oferiran 175 canals. Per tal de portar una sola transmissió en TV de màxima definició, és a dir amb 1080 línies d'exploració, un sistema de cable hauria de sacrificar sis dels seus propis canals comprimits. En ciutats com Nova York, que té deu emissores, el cable hauria de renunciar a 60 canals comprimits.

Així doncs, queda en mans del govern decidir si intervé per forçar el cable a portar tots els nous senyals o si deixa les emissores a l'estacada amb les enormes inversions que han hagut de fer per a la conversió.

La FCC novament es troba en la situació d'haver-se de pronunciar a favor d'una o altra indústria, i prengui la decisió que prengui és gairebé segur que serà contestada als tribunals federals. La directriu bàsica que segueix la comissió sempre és l'interès públic, però en aquest enfrontament d'estratègies comercials és difícil saber on es troba l'interès públic.

El que encara tindrà més de pes, però, seran les consideracions referents a la Primera Esmena. La primera esmena de la Constitució dels Estats Units, que garanteix la llibertat d'expressió, tant oral com escrita, potser és el tret més distintiu de la democràcia americana, i fa molt difícil regular els mitjans de comunicació electrònics.

Actualment el poder de la Primera Esmena consisteix a prohibir al govern d'interferir en el contingut d'obres periodístiques o de creació. Els tribunals poden decidir, si no ho fa la FCC, que el govern té tan poc dret a imposar el contingut que ha de donar la televisió per cable com a imposar les informacions que ha de contenir un diari.

Així doncs, el pas a l'era digital en els Estats Units ha arribat a una intersecció sobre la qual plana una ombra, i el nivell de visibilitat més enllà de l'encreuament és molt baix.

Deixeu-me desitjar que el vostre país, així com tots els altres, gaudeixi d'un pas més suau i feliç a l'era digital.

